

ÜNİTE XII

FİNANSAL TABLOLAR ANALİZİ

İsmail KELES.

Finansal Tablolar Analizi

Muhasebenin görevi mali nitelikte yaptığı bütün işlemleri defterlere kaydedip daha sonra bunları özetleyerek mali tablolar oluşturmaktır. İşletme tarafından hazırlanan mali tablolar denetimden geçmesinin ve doğruluğunun onaylanmasının ardından işletme ile ilgili bilgi sahibi olmak isteyen kişi ve kurumlara sunulur.

Finansal Tabloların Amacı;

- İşletmenin mali durumu ile ilgili bilgi vermek
- İşletmenin kar zarar durumunu göstermek
- İşletmenin değişim ve gelişimini takip edebilmek
- Geleceğe yönelik tahminlerde bulunmak
- İşletmeyle ilgilenen kişilere karar vermelerinde yardımcı gerekli bilgileri sağlamak
- Nakit giriş ve çıkışlarının değerlendirilmesini sağlamak

Hazırlanan mali tabloların en önemli özelliği işletme ile ilgili olan tarafların karar vermelerine yardımcı olmalarıdır. Finansal tabloların belirli yöntemlerle incelemesi ve yorumlanmasına finansal analiz denir. Finansal analiz ile işletmenin finansal açıdan yeterli olup olmadığı, yıllar itibari ile mali tablolardaki değişiklikler, borç ödeme gücünü, kaynak ve varlıkların dağılımı, işletmenin karlılık durumu, piyasa durumu vb. hakkında yorumlar yapılabilir.

İsmail KELEŞ

Muhasebede Kullanılan Mali Tablolar

Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğine (MSUGT) Göre;

- Bilanço
 - Gelir Tablosu
 - Nakit Akım Tablosu
 - Fon Akım Tablosu
 - Özkaynaklar Değişim Tablosu
 - Kar Dağıtım Tablosu
 - Satışların Maliyeti Tablosu
- Temel Mali Tablolar
- Ek Mali Tablolar

Türkiye Muhasebe Standartlarına (TMS) Göre;

- Bilanço (Finansal Durum Tablosu)
 - Gelir Tablosu (Finansal Performans Tablosu)
 - Özkaynaklar Değişim Tablosu
 - Nakit Akış Tablosu
 - Dipnotlar ve Açıklayıcı Notlar
- Temel Mali Tablolar
- Ek Mali Tablolar

Ismail KELES.

EK MALİ TABLOLAR

Nakit Akım Tablosu; İşletmenin dönem içi nakit girişleri ile dönem içi nakit çıkışları arasındaki fark nakit artış veya azalışlarını gösterir. Diğer bir anlatımla dönem içi nakit girişlerinin, dönem içi nakit çıkışlarından fazla olması durumunda aradaki fark nakit artışını; az olması durumunda ise nakit azalışını ifade eder. Dönem sonu nakit mevcudu ile dönem başı nakit mevcudu arasındaki fark, nakit artış veya azalışını gösterir.

İşletmenin belirli bir dönemdeki nakit akışlarını; nakit kaynak ve kullanım yerlerini gösteren tablodur.

NAKİT AKIM TABLOSU

DÖNEM İÇİ NAKİT GİRİŞLERİ	DÖNEM İÇİ NAKİT ÇIKIŞLARI
1) Satışlardan Elde Edilen Nakit	1) Maliyetlerden Kaynaklanan Nakit Çıkışları
2) Diğ. Faal. Ol. Gelir ve Kârlardan Dolayı Sağ. Nakit	2) Faaliyet Giderlerine İlişkin Nakit Çıkışları
3) Olağandışı Gelir ve Kârlardan Sağlanan Nakit	3) Diğ. Faal. Ol. Gider ve Zar. İlişkin Nakit Çıkışları
4) K. Vad. Yab. Kaynaklardaki Artışlardan Sağ. Nakit	4) Finansman Giderlerinden Dolayı Nakit Çıkışları
5) U. Vad. Yab. Kaynaklardaki Artışlardan Sağ. Nakit	5) Olağandışı Gid. ve Zar. Dolayı Nakit Çıkışları
6) Sermaye Artışından Sağlanan Nakit	6) Duran Varlık Yatırımlarına İlişkin Nakit Çıkışları
7) Hisse Senedi İhraç Primlerinden Sağlanan Nakit	7) Kısa Vadeli Yabancı Kaynak Ödemeleri
8) Diğer Nakit Girişleri	8) Uzun Vadeli Yabancı Kaynak Ödemeleri
	9) Ödenen Vergi ve Benzerleri
	10) Ödenen Temettüleri
	11) Diğer Nakit Çıkışları

EK MALİ TABLOLAR

Fon Akım Tablosu; Belirli bir dönemde bir işletmenin faaliyetlerini finanse etmek için sağladığı kaynakları ve bu kaynakların kullanıldığı yerleri özetleyen, finansal durumdaki değişimleri açıklayan tabloya fon akım tablosu denir. Fon akım tablolarının düzenlenme amacı, bir işletmenin yatırım ve finansman faaliyetlerini ve dönem içindeki finansal durumdaki değişikliklerini kapsayan bilgilerin, mali tablo kullanıcılarına sunulmasıdır.

Fon Akım tablosuna göre;

Fon Çıkışı Gerektirmeyen Giderler;

- Amortismanlar
- Reeskont Faiz Giderleri
- Gelecek Aylara Ait Giderlerin Döneme İlişkin Kısımları
- Karşılık Giderleri
- Gider Tahakkuklarındaki Artışlar

Fon Girişi Sağlamayan Gelirler;

- Konusu Kalmayan Karşılıklar
- Reeskont Faiz Gelirleri
- Gelecek Aylara Ait Gelirlerin Döneme İlişkin Kısımları
- Gelir Tahakkuklarındaki Artışlar

FON AKIM TABLOSU	
FON KAYNAKLARI	FON KULLANIMLARI
1. Olağan Kar	1. Olağan Zarar
2. Amortismanlar	2. Olağan Dışı Zarar
3. Olağandışı Kar	3. Ödenen Vergi ve Yasal Yükümlülükler
4. Dönen Varlıklardaki Azalışlar	4. Ödenen Temettüleri
5. Duran Varlıklardaki Azalışlar	5. Dönen Varlıkların Artması
6. Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklardaki Artışlar	6. Duran Varlıkların Artması
7. Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklardaki Artışlar	7. Kısa Vadeli Yabancı Kaynakların Azalması
8. Sermaye Artırımı	8. Uzun Vadeli Yabancı Kaynakların Azalması
9. Hisse Senedi İhraç Primleri	9. Sermayedeki Azalışlar

İsmail KELES

EK MALİ TABLOLAR

Özkaynaklar Değişim Tablosu; ilgili dönemde öz kaynak kalemlerinde meydana gelen artış veya azalışları bir bütün olarak gösteren tablodur. Özkaynaklar değişim tablosunun düzenleniş amacı özellikle sermaye şirketlerinde dönem içinde özkaynak kalemlerinde meydana gelen değişimlerin topluca gösterilmesini sağlamaktır.

YILLARA İLİŞKİN ÖZ KAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU

ÖZ KAYNAK KALEMLERİNDEKİ HAREKETLER	Ödenmiş Sermaye	Sermaye Yedekleri				Kar Yedekleri					Geçmiş Yıllar Karları (Zararları)	Dönem Net Karı (Zararı)	Özkaynaklar Toplamı
		Hisse Senedi İhraç Primleri	Hisse Senedi iptal Karları	M.D.V.Yeniden Değerleme Artışları	Diğer	Yasal Yedekler	Statü Yedekleri	Ölçülen/Özel	Fonlar	Diğer			
		Yedekleri Yedekler											
ÖNCEKİ DÖNEM													
31 Aralık Kalanı													
Kar Dağıtımı													
Temettüleri													
Yedeklere Aktarılan													
Hisse Senedi İhraç Primleri													
Ödenmiş Sermaye Artışı:													
Nakten													
Yeniden Değerleme													
Artışlarından Aktarılan													
Maddi Duran Varlık Satış Karları													
20XX Yılı Yeniden Değerleme Artışları (Net)													
20XX Dönem Net Karı													
CARI DÖNEM													
31 Aralık Kalanı													
Kar Dağıtımı													
Temettüleri													
Yedeklere Aktarılan													
Hisse Senedi İhraç Primleri													
İştiraklerimizdeki Maddi													
Duran Varlık													
Satış Karı Karşılığında Edinilen													
Bedelsiz Hisse Senetleri													
Maddi Duran Varlık Satış Karları													
Ödenmiş Sermaye Artışı:													
Nakten													
Yeniden Değerleme Artışlarından Aktarılan													
Özel Fonlardan Aktarılan													
20XX Yılı Yeniden Değerleme Artışları (Net)													
20XX Yılı Dönem Net Karı													
31 Aralık Kalanı													

Ismail KELES.

EK MALİ TABLOLAR

Kar Dağıtım Tablosu; Kar dağıtım tablosu, işletmenin dönem kârının dağıtım biçimini gösteren tablodur. Kâr dağıtım tablolarının düzenlenme amacı, özellikle sermaye şirketlerinde dönem kârından, ödenecek vergilerin, ayrılan yedeklerin ve ortaklara dağıtılacak kâr paylarının açıkça gösterilmesi ve şirketlerin hisse başına kâr ile hisse başına temettü tutarının hesaplanmasıdır.

KAR DAĞITIM TABLOSU
A DÖNEM KARININ DAĞITIMI
1 DÖNEM KARI
2 ÖDENECEK VERGİ VE YASAL YÜKÜMLÜLÜKLER
3 GEÇMİŞ DÖNEMLER ZARARI (-)
4 I. TERTİP YASAL YEDEK AKÇE (-)
5 İŞLETMEDE BIRAKILAN VE TASARRUFU ZORUNLU YASAL FONLAR (-)
6 ORTAKLARA BİRİNCİ TEMETTÜ (-)
7 PERSONELE TEMETTÜ (-)
8 YÖNETİM KURULUNA TEMETTÜ (-)
9 ORTAKLARA İKİNCİ TEMETTÜ (-)
10 II. TERTİP YASAL YEDEK AKÇE (-)
11 STATÜ YEDEKLERİ
12 OLAĞANDIŞI YEDEKLER (DAĞITILMAMIŞ KARLAR)
13 DİĞER YEDEKLER
14 ÖZEL FONLAR
B YEDEKLERDEN DAĞITIM
1 DAĞITILAN YEDEKLER
2 II. TERTİP YASAL YEDEKLER (-)
3 ORTAKLARA PAY (-)
4 PERSONELE PAY (-)
5 YÖNETİM KURULUNA PAY (-)
C HİSSE BAŞINA KAR
D HİSSE BAŞINA TEMETTÜ

İsmail KELES.

EK MALİ TABLOLAR

Satışların Maliyeti Tablosu; Gelir tablosundaki satışların maliyeti kısmı işletmenin dönem içindeki stok hareketleri ile satılan mamul, ilk madde ve malzeme ile ticari mal gibi maddelerin ve satılan hizmetlerin maliyetini göstermek üzere ayrı bir tablo halinde düzenlenir. Bu tablo, gelir tablosunun ekini oluşturur ve gelir tablosunu tamamlar.

Satışların maliyeti tablosunun ana kalemleri aşağıdaki şekildedir;

A – Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri; Mamulün bünyesine giren mamulün temel ögesini oluşturan ve mamulün bünyesine doğrudan yüklenebilen maddelerin kullanımı bu grupta yer alır. Örneğin gömlek için kumaş, masa için tahta gibi

B – Direkt İşçilik Giderleri; Mamulü meydana getirmek için harcanan ve maliyetlere doğrudan yüklenebilen direkt işçilik giderlerini içerir. Örneğin üretimi yapan işçi gibi

C – Genel Üretim Giderleri; Üretim faaliyetleri ve bu faaliyetlerle ilgili olarak yapılan hizmetlere ilişkin direkt ilk madde ve malzeme ile direkt işçilik giderleri dışında kalan giderleri içerir. Örneğin gömlek için düğme, masa için çivi, ustabaşı gibi

D – Yarı Mamul Stoklarında Değişim; Henüz mamul haline gelmemiş fakat ilk madde ve malzeme ile işçilik ve genel üretim giderlerinden pay almış, üretim aşamasındaki maddelerin dönem başı stoku ile dönem sonu stoku arasındaki fark bu grupta yer alır.

E – Mamul Stoklarında Değişim; Direkt ilk madde ve malzeme, direkt işçilik, genel üretim giderleri ve yarı mamul kullanım tutarlarının toplamı üretim maliyetini verir. Dönem başı mamul stoku ile dönem sonu mamul stoku arasındaki farkı ifade eden mamul stok farkının üretim maliyetine eklenmesiyle satılan mamulün maliyetine ulaşılır.

SATIŞLARIN MALİYETİ TABLOSU	
ÜRETİM MALİYETİ	
Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri	
Direkt İşçilik Giderleri	
Genel Üretim Giderleri	
Yarı mamul Kullanımı	
Dönembası Stok (+)	
Dönemsonu Stok (-)	
ÜRETİLEN MAMUL MALİYETİ	
Mamul Stoklarında Değişim	
Dönembası Stok (+)	
Dönemsonu Stok (-)	
A. SATILAN MAMUL MALİYETİ	
TİCARİ FAALİYET	
Dönembası Ticari Mallar Stoku (+)	
Dönem içi Alışlar (+)	
Dönemsonu Ticari Mallar (-)	
B. SATILAN TİCARİ MALLAR MALİYETİ	
C. SATILAN HİZMET MALİYETİ	
SATIŞLARIN MALİYETİ (A+B+C)	

Finansal Analiz Türleri

Finansal tablolar analizi kapsamına göre, analizi yapan kişiye göre ve amacına göre olmak üzere üç türe ayrılır.

Kapsamına Göre Finansal Analiz;

Statik Analiz; Tek bir döneme ait finansal tablolardaki bilgilerin incelenmesidir.

Dinamik Analiz; Birden fazla döneme ait (genellikle birbirini takip eden) finansal tablolardaki bilgilerin karşılaştırılarak incelenmesidir. Cari dönemin mali tabloları geçmiş dönemler ile, sektör ortalamalarıyla, işletme standartları ve bütçeleriyle veya genel standartlarla karşılaştırılabilir.

Yapan Kişiye Göre Finansal Analiz;

İç Analiz; işletme içi kişiler tarafından yapılan analiz türüdür.

Dış Analiz; İşletme dışı kişiler tarafından yapılan analiz türüdür.

Amacına Göre Finansal Analiz;

Yönetim Analiz; Yöneticilerin kararlarını ve politikalarını belirlemek amacıyla yapılan analiz türüdür.

Yatırım Analizi; Ortak olan veya ortak olmayı düşünen kişiler tarafından yapılan işletmenin geleceği ile ilgili karlılık ve güven durumunu ölçmek amacıyla yapılan analiz türüdür.

Kredi Analizi; Kredi veren kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen ve işletmenin borç ödeme yeteneğini ölçmek amacıyla yapılan analiz türüdür.

İsmail V. V. V.

Finansal Analiz Yöntemleri

Mali tablolar içinde yer alan hesap kalemleri farklı işlemlere tabi tutularak analiz edilir. Mali tablolar analiz edilirken dört farklı yöntem kullanılır. Her yöntem içinde farklı formüller yer alır ve bu formüller sonucu bulunan değerler yorumlanır. Bu yöntemler ve yöntemlere ait formüller aşağıdaki gibidir;

→ Karşılaştırmalı Tablolar Analizi (Yatay Analiz)

→ Trend (Eğilim) Analizi

→ Dikey (Yüzde) Analizi

→ Oran (Rasyo) Analizi

- Likidite Oranları
- Finansal (Mali Yapı) Oranları
- Faaliyet Etkinliği (Verimlilik) Oranları
- Karlılık Oranları
- Piyasa Temelli Oranlar

İsmail KELES

1-Karşılaştırmalı (Yatay) Analiz

İşletmenin birden fazla döneme ait mali tablonun karşılaştırılarak dönemlere ait yüzdesel değişim ve gelişimin görülmesi amacıyla kullanılan yöntemdir.

Yöntemin Uygulanışı;

Gelir tablosu veya bilançoda yer alan hesap kalemleri veya grup toplamaları bir önceki dönem ile karşılaştırılır. Bunun için aşağıdaki formül kullanılır;

$$\text{Yüzdesel Değişim} = \frac{2. \text{Yılın Tutarı} - 1. \text{Yılın Tutarı}}{1. \text{Yılın Tutarı}}$$

	2019	2020	Değişim %
102-Bankalar Hesabı	50.000	70.000	
10-Hazır Değerler	80.000	60.000	

İsmail KELES.

2-Trend (Eğilim) Analizi

Mali tablolardaki birbirini izleyen dönemlere ait ilişkili hesap kalemleri arasındaki uzun dönemde gerçekleşen değişikliklerin analiz edilmesi amacıyla kullanılan yöntemdir. Böylece işletmenin uzun süredeki finansal başarısı, varlık ve kaynakları etkin kullanıp kullanmadığı, yapılan yatırımlar karşılaştırılabilir. Birbirine ardışık olan yıllar karşılaştırılarak ilk yıla göre eğilimin yönü tespit edilmeye çalışılır.

Yöntemin Uygulanışı;

Trend analizinde mali tablolarda bulunan hesap grupları ve hesap kalemlerinin eğilim yönü bulunurken önce bir baz yıl seçilir. Baz yıl genellikle ilk yıldır. Baz yılın eğilimi hesaplanmaz ve 100 olarak kabul edilir. Diğer yılların eğilim hesaplanırken aşağıdaki formül kullanılır;

$$\text{Eğilim Oranı} = \frac{\text{Eğilimi Hesaplanacak Olan Yılın Tutarı}}{\text{Baz Yılın Tutarı}} \times 100$$

	2016	2017	2018	2019	2020
11-Menkul Kıymetler	200.000	180.000	240.000	300.000	360.000
	↓	↓	↓	↓	↓
	Baz Yıl → 100				

İsmail KELES.

3-Yüzde (Dikey) Analiz

Tek bir yılın mali tablosunda yer alan hesap kalemlerinin bulunduğu ana veya alt grup toplamındaki yüzdesel payını bulmak için yapılan analiz türüdür. Böylece hesap kalemlerine grup toplamından düşen paylar tespit edilmiş olur.

Yöntemin Uygulanışı;

Dikey yüzdeler analizinde bir bilanço ve gelir tablosun hesabının bulunduğu grup toplamındaki yüzdesel payı aşağıdaki formül ile bulunur;

$$\text{Hesabın Bilançodaki Payı} = \frac{\text{Hesap tutarı}}{\text{Grup Toplamı}} \times 100$$

$$\text{Hesabın Gelir Tablosundaki Payı} = \frac{\text{Hesap tutarı}}{\text{Net Satışlar Toplamı}} \times 100$$

Aktif	 Tarihli Bilanço	Pasif
1-Dönen Varlıklar	200.000	
10-Hazır Değerler	50.000	
100-Kasa	10.000	
2-Duran Varlıklar	300.000	
Aktif Toplam	500.000	

Kasa Hesabının Hazır Değerler İçindeki Payı =



Kasa Hesabının Dönen Varlıklar İçindeki Payı =



Hazır Değerlerin Dönen Varlıklar İçindeki Payı =



Dönen Varlıkların Aktif Toplam İçindeki Payı =



İsmail KELES

4-Oran (Rasyo) Analizi

Mali tablo kalemlerinin birbirleri ile matematiksel işlemlere tabi tutulması sonucu bulunan rakamların yorumlanması oran analizi olarak adlandırılır. Oran analizi ile hesap kalemleri arasında matematiksel bir ilişki kurulur ve çıkan rakamlar geçmiş yıl sonuçları, sektör ortalamaları ve genel standartlarla karşılaştırılarak yorumlara ulaşılır.

Oran Analizinde Amaç; İşletmenin borç ödeme gücü, varlıkların verimliliği, likidite ve çalışma durumu, işletmenin karlılığı, kaynak kullanımı ve yönetimini yeterliliği hakkında bilgi sahibi olmaktır. Oran analizi 5 farklı türe ayrılmış ve her bölümde ayrı oranlara yer verilmiştir.

Oran Analizi Türleri;

- a) Likidite Oranları
- b) Finansal (Mali Yapı) Oranları
- c) Faaliyet Etkinliği (Verimlilik) Oranları
- d) Karlılık Oranları
- e) Piyasa Temelli Oranlar

İsmail KELES.

A- LİKİDİTE ORANLARI			
Cari Oran $\frac{\text{Dönen Varlıklar}}{\text{KVYK}}$	Asit Test Oranı $\frac{\text{Dönen Varlıklar - Stoklar}}{\text{KVYK}}$ (Likidite)	Nakit Oran $\frac{\text{Haz. Değ. + Men. Kıy.}}{\text{KVYK}}$	
Stok Bağımlılık Oranı $\frac{\text{KVYK} - (\text{Haz. Değ.} + \text{Men. Kıy.} + \text{Alacaklar})}{\text{Stoklar}}$	Brüt Çalışma Sermayesi = Dönen Varlıklar	Net İşletme Sermayesi = Dönen Varl. - KVYK	
B- FİNANSAL (MALİ YAPI) ORANLARI			
Finansal Kaldıraç Oranı $\frac{\text{Top. Yab. Kay.}}{\text{Aktif}}$	Özkaynaklar Aktif Toplamına Oranı $\frac{\text{Özkaynaklar}}{\text{Aktif}}$	Finansman Oranı $\frac{\text{Özkaynaklar}}{\text{Top. Yab. Kay.}}$	
Oto Finansman Oranı $\frac{\text{Kar Yedek. - Geç. Yıl Zarar.}}{\text{Ödenmiş Sermaye}}$	Duran Varlıkların Devamlı Sermayeye Oranı $\frac{\text{Duran Varlıklar}}{\text{Devamlı Sermaye (Özkaynaklar + UVYK)}}$	Yatırım Oranı $\frac{\text{Maddi Duran Varlıklar}}{\text{Özkaynaklar}}$	
C- FAALİYET ETKİNLİĞİ (VERİMLİLİK) ORANLARI			
Stok Devir Hızı $\frac{\text{Satılan Tic. Mal. Maliyeti}}{\text{Ortalama Stok (D.Başı+D.Sonu) / 2}}$	Stokların Ortalama Tükenme Süresi $\frac{365}{\text{Stok Devir Hızı}}$	Alacak Devir Hızı $\frac{\text{Kredili Net Satışlar}}{\text{Ticari Alacaklar (D.Başı+D.Sonu) / 2}}$	
Alacakların Ortalama Tahsil Süresi $\frac{365}{\text{Alacak Devir Hızı}}$	Aktif Devir Hızı Oranı $\frac{\text{Net Satışlar}}{\text{Aktif}}$	 Devir Hızı $\frac{\text{Net Satışlar}}{\text{.....}}$	
D- KARLILIK ORANLARI			
Aktif Karlılığı $\frac{\text{Net Kar}}{\text{Aktif}}$	 Karlılığı (Bilanço Hesapları) $\frac{\text{Net Kar}}{\text{.....}}$	Brüt Satış Karlılığı $\frac{\text{Brüt Satış Karı}}{\text{Net Satışlar}}$	
..... Karlılığı (Gelir Tablosu Hesapları) $\frac{\text{..... Karı}}{\text{Net Satışlar}}$	Özkaynak Karlılığı (Mali Rantabilite) $\frac{\text{Net Kar}}{\text{.....}}$	Ekonomik Rantabilite $\frac{\text{Vergi Öncesi Kar + Faiz Gid.}}{\text{Pasif Top. veya Devamlı Sermaye}}$	
Faizleri Karşılama Oranı $\frac{\text{Vergi Öncesi Kar + Faiz Gid.}}{\text{Faiz Giderleri}}$	Sabit Giderleri Karşılama Oranı $\frac{\text{VÖK + Faiz Gid. + Sabit Gid.}}{\text{Faiz Gid. + Sabit Gid.}}$		
E- PİYASA TEMELLİ ORANLAR			
Piyasa Değeri $\frac{\text{Hisse Snt. Fiyatı x Ödenmiş Sermaye}}{1000}$	Fiyat/Kazanç Oranı $\frac{\text{Hisse Başına Düşen Kar Payı}}{\text{Hisse Senedi Borsa Fiyatı}}$	Piyasa/Defter Oranı $\frac{\text{Hisse Senedi Borsa Fiyatı}}{\text{Defter Değeri}}$	
Fiyat Satış Oranı $\frac{\text{Piyasa Değeri}}{\text{Net Satışlar}}$	Plasman Oranı $\frac{\text{Dağıtılacak Kar Payı}}{\text{Ödenmiş Sermaye}}$	Hisse Senedi Başına Kar Oranı $\frac{\text{Net Kar}}{\text{Toplam Hisse Senedi Sayısı}}$	

Ismail KELES.

A) Likidite Oranları

İşletmenin dönen varlıkların toplamı veya hesap kalemleri ile kısa vadeli borçlarını ödeyebilme gücünü ölçmek için kullanılan oranlardır. Bu oranlar aşağıdaki gibidir;

Brüt Çalışma Sermayesi = Dönen Varlıklar

Çalışma sermayesi işletmenin faaliyetlerini devam ettirmesi için gerekli olan varlıklarını ifade eder. İşletmenin faaliyetlerinin devam etmesi için nakit ve nakit benzeri varlıklara ihtiyacı vardır. Bu varlıklar ile stok satın alınır. Stoklar satılır ve alacak haline gelir. Alacakların tahsil edilmesi ile işletmeye yine nakit ve nakit benzeri varlık girişi olur. İşte bu faaliyet döngüsü sonucunda işletme gelir ve kar elde edebilecektir. Bu faaliyet döngüsü içinde yer alan varlıklar dönen varlıklar içinde yer alan hesaplardan oluşur. Bu sebep-le brüt çalışma sermayesi dönen varlıklar toplamı ile aynı anlama gelir.

Net Çalışma Sermayesi = Dönen Varlıklar – Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar

İşletme brüt çalışma sermayesi ile faaliyetlerini sürdürürken diğer taraftan ödemesi gereken borçların günü gelecektir. Günü gelen kısa vadeli borçlar nakit ve nakit benzeri varlıklar ile ödeneceği için işletmenin çalışma sermayesi azalacaktır. İşletmenin kısa vadeli borçlarını ödedikten sonra geriye kalan dönen varlıklarına net çalışma sermayesi adı verilir.

İsmail KELES

A) Likidite Oranları

$$\text{CARİ ORAN} = \frac{\text{Dönen Varlıklar}}{\text{KVYK}} = 1.5 - 2$$

İşletmenin dönen varlıkları ile borçlarının ne kadarını ödeyebildiğini gösteren orandır. Bu oranın 2 çıkması istenir. Yani işletmenin ne kadar kısa vadeli yabancı kaynağı var ise bu tutarın iki katı dönen varlığı olması istenir. Bu oranın gelişmekte olan ülkelerde 1,5 çıkması yeterli kabul edilir.

Cari oranın 1'in altında çıkması; İşletmenin dönen varlıklarının kısa vadeli yabancı kaynaklarından daha az olduğu anlamına gelir. Net çalışma sermayesi negatif olan işletmenin borçlarını ödeyemeyeceği şeklinde yorumlanır.

Cari oranın 1-1,5 arasında çıkması; İşletmenin dönen varlıklarının kısa vadeli yabancı kaynaklarından daha fazla olduğu anlamına gelir. İşletmenin net çalışma sermayesi pozitif ancak yetersizdir. Bu işletmenin borçlarını ödemekte zorlanacağı söylenebilir.

Cari oranının 1,5-2 arasında çıkması; İşletmenin dönen varlıklarının kısa vadeli yabancı kaynaklarından daha fazladır. İşletmede yeteri kadar net çalışma sermayesi vardır ve bu işletmenin borçlarını ödeyebileceği söylenebilir.

Cari oranın 2'nin çok üzerinde çıkması; İşletmenin dönen varlıkları kısa vadeli yabancı kaynaklarından çok fazladır. İşletmenin net çalışma sermayesi pozitifdir ve işletme borçlarını ödeyebilir. Ancak işletmede fazla dönen varlık olması iyi bir durum değildir. Atıl fon bulundurulduğu, yeterli duran varlık olmadığı veya kısa vadeli borcun az uzun vadeli borcun fazla olması sebebi ile daha fazla faiz ödendiği şeklinde yorumlanabilir.

AKTİF	 Tarihli Bilanço	PASİF
1-Dönen Varlıklar	200.000	3-Kısa Vadeli Yab.Kay. 100.000
		4-Uzun Vadeli Yab.Kay.
		5-Özkaynaklar
2-Duran Varlıklar		
AKTİF TOPLAM		PASİF TOPLAM

A) Likidite Oranları

$$\text{ASİT TEST ORANI} = \frac{\text{Dönen Varlıklar} - \text{Stoklar}}{\text{KVYK}} = 1$$

Likidite oranı olarak ta isimlendirilen bu oran işletmenin stoklarını satmadan borçlarının ne kadarını ödeyebildiğini gösteren orandır. Diğer bir deyişle işletmenin stoklarına bağımlı olup olmadığı ölçen bir orandır. Oranın 1 çıkması istenir.

Asit Test oranının 1'in altında çıkması; İşletmenin stoklar hariç kalan dönen varlıkları ile borçlarını ödeyemediği yani stoklarına bağımlı olduğu anlamına gelir. İşletmenin borçlarını ödeyebilmesi için stoklarının bir kısmını satması gerekmektedir. Stokların zorunlu satılması zararına satılmasına sebep olabilir. Oranın 1'in altında çıkması halinde işletmenin stoklarına ne kadar bağımlı olduğunu ölçmek için stok bağımlılık oranı hesaplanır.

Asit Test oranının 1'e yakın çıkması; İşletmenin stoklarını satmadan borçlarını ödeyebildiği işletmede yeterli stok bulunduğu anlamına gelir.

Asit Test Oranının 1'in çok üzerinde çıkması; İşletmenin stoklarını satmadan borçlarını ödeyebildiği anlamına gelir. Ancak stokların yeterli olmadığı, işletmede nakit ve nakit benzeri varlıklar ile alacakların gereğinden fazla olduğu ve bu sebeple atıl fon bulunduğu anlamına gelir.

$$\text{STOK BAĞIMLILIK ORANI} = \frac{\text{KVYK} - (\text{Haz.Değ.} + \text{Men.Kıy.} + \text{Alacaklar})}{\text{Stoklar}}$$

Asit test oranının 1'in altında çıkması halinde hesaplanan bu oran işletmenin stoklarına ne derece bağımlı olduğunu gösterir. Oran ne kadar yüksek çıkarsa işletme stoklarına o derece bağımlıdır.

AKTİF	 Tarihli Bilanço	PASİF
1-Dönen Varlıklar	200.000	3-Kısa Vadeli Yab.Kay. 100.000
10-Hazır Değerler	100.000	4-Uzun Vadeli Yab.Kay.
11-Menkul Kıymetler		5-Özkaynaklar
12/13-Alacaklar		
15-Stoklar	100.000	
2-Duran Varlıklar		
AKTİF TOPLAM		PASİF TOPLAM

A) Likidite Oranları

$$\text{NAKİT ORAN} = \frac{\text{Hazır Değerler} + \text{Menkul Kıymetler}}{\text{KVYK}} = 0.20$$

İşletmenin nakit ve nakit benzeri varlıkları ile günlük borçlarının ne kadarını ödeyebileceğini gösteren bir orandır. Analistlere göre işletmenin kısa vadeli borçlarının 1/5'i nakit ve nakit benzeri varlık olarak işletmede bekletilmelidir. Buna göre bu oranının %20 çıkması istenir.

Nakit oranının %20'nin altında çıkması; işletmenin günlük borçlarını ödeyecek yeterli likit varlığının olmadığı anlamına gelir. Bu sebeple işletme günlük borçlarını ödemekte zorlanacaktır.

Nakit oranın %20'ye yakın çıkması; işletmenin günlük borçlarını ödeyebilecek yeterli ve optimum düzeyde likit varlığının bulunduğu anlamına gelir.

Nakit oranının %20'nin çok üzerinde çıkması; işletme günlük borçlarını ödeyebilir ancak fazla likit varlık olması paranın boş bekletildiği ve boşuna faiz ödendiği şeklinde yorumlanabilir.

AKTİF		 Tarihli Bilanço	PASİF	
1-Dönen Varlıklar	200.000		3-Kısa Vadeli Yab.Kay.	100.000
10-Hazır Değerler	20.000		4-Uzun Vadeli Yab.Kay.	
11-Menkul Kıymetler			5-Özkaynaklar	
12/13-Alacaklar		80.000		
15-Stoklar	100.000			
2-Duran Varlıklar				
AKTİF TOPLAM			PASİF TOPLAM	

İsmail KELES

Likidite Oranlarının Hesaplanması

İşletmenin bilanço bilgileri şöyledir,

AKTİF		 Tarihli Bilanço	PASİF
1.DÖMEN VARLIKLAR		1.000.000	3.KISA VADELİ YAB. KAY.
			600.000
10-Hazır Değerler	170.000	30-Mali Borçlar	250.000
100-Kasa	90.000	300-Banka Kredileri	100.000
102-Bankalar	100.000	305-Çıkarılmış Bonolar	150.000
103-Ver. Çek. Öd. Em.	(20.000)	32-Ticari Borçlar	350.000
11-Menkul Kıymetler	100.000	320-Satıcılar	120.000
110-Hisse Senetleri	100.000	321-Borç Senetleri	250.000
12-Ticari Alacaklar	230.000	4.UZUN VADELİ YAB. KAY.	200.000
120-Alıcılar	120.000	40-Mali Borçlar	200.000
121-Alacak Senetleri	200.000	400-Banka Kredileri	70.000
122-Al. Snt. Reeskontu	(40.000)	405-Çıkarılmış Tahviller	130.000
127-Diğer Ticari Alacaklar	50.000	5.ÖZKAYNAKLAR	1.000.000
5-Stoklar	500.000	50-Ödenmiş Sermaye	700.000
153-Ticari Mallar	400.000	500-Sermaye	800.000
159-Verilen Sipariş Av.	100.000	501-Ödenmemiş Sermaye	(100.000)
2-DURAN VARLIKLAR	800.000	54-Kar Yedekleri	100.000
24-Mali Duran Varlıklar	200.000	540-Yasal Yedekler	40.000
242-İştirakler	200.000	541-Statü Yedekleri	60.000
25-Maddi Duran Varlıklar	600.000	580-Geçmiş Yıllar Zararları	(50.000)
252-Binalar	450.000	590-Dönem Net Karı	250.000
254-Taşıtlar	350.000		
257-Birlikmiş Amortis.	(200.000)		
Aktif Toplam 1.800.000		Pasif Toplam 1.800.000	

Brüt Çalışma Sermayesi =

Net Çalışma Sermayesi =

$$\text{Carí Oran} =$$

Asit Test Oranı =

Stok Bağımlılık Oranı =

Nakit Oran =

B) Finansal (Mali) Yapı Oranları

$$\text{Finansal Kaldıraç Oranı} = \frac{\text{Yabancı Kaynaklar}}{\text{Aktif}} = 0.50$$

İşletme varlıklarının ne kadarını yabancı kaynaklar ile finanse ediyor.

$$\text{Özkaynakların Aktife Oranı} = \frac{\text{Özkaynaklar}}{\text{Aktif}} = 0.50$$

İşletme varlıklarının ne kadarını özkaynaklar ile finanse ediyor.

$$\text{Finansman Oranı} = \frac{\text{Özkaynaklar}}{\text{Yabancı Kaynaklar}} = 1$$

Özkaynakların yabancı kaynaklara oranı

Finansal Kaldıraç Oranının %50'nin Üzerinde Çıkması;
Özkaynakların Aktife Oranının %50'nin Altında Çıkması;
Finansman Oranının 1'in Altında Çıkması;

İşletmenin yabancı kaynaklarının özkaynaklardan daha fazla olduğu anlamına gelir. Varlıkların yarısından fazlasının yabancı kaynaklarla finanse edildiği ve bu sebeple işletmenin ödeme riskinin yüksek olduğu söylenebilir. İşletmenin anapara taksit ve faizlerini ödemekte zorlanabileceği şeklinde de yorumlanır. Ayrıca işletmenin ödediği faizler sebebi ile karlılığının düşmesi de söz konusudur.

Finansal Kaldıraç Oranının %50'nin Altında Çıkması;
Özkaynakların Aktife Oranının %50'nin Üzerinde Çıkması;
Finansman Oranının 1'in Üzerinde Çıkması;

İşletmenin özkaynaklarının yabancı kaynaklardan çok daha fazla olduğu anlamına gelir. Varlıkların büyük bölümü özkaynaklar ile finanse edilmiştir. İşletmenin yeteri kadar borçlanamadığı ve bu sebeple sahip olunan varlıkların istenilen düzeyde olmadığı söylenebilir.

Finansal Kaldıraç Oranının %50'ye Yakın Çıkması;
Özkaynakların Aktife Oranının %50'ye Yakın Çıkması;
Finansman Oranının 1'e Yakın Çıkması;

İşletmenin yabancı kaynaklar ile özkaynaklarının birbirine yakın olduğu anlamına gelir. Buna göre işletmenin kaynak dağılımı uygundur.

AKTİF	 Tarihli Bilanço	PASİF
1-Dönen Varlıklar	3-Kısa Vadeli Yab.Kay.	300.000
	4-Uzun Vadeli Yab.Kay.	
	5-Özkaynaklar	300.000
2-Duran Varlıklar		
AKTİF TOPLAM	PASİF TOPLAM	

B) Finansal (Mali) Yapı Oranları

$$\text{Otofinansman Oranı} = \frac{\text{Kar Yedekleri} - \text{Geçmiş Yıl Zararları}}{\text{Ödenmiş Sermaye}}$$

İşletmenin net karını dağıtmayıp işletmede bırakması ve böylece kendi kendisine finansman kaynağı yaratmasına oto finansman denir. Bu oran dağıtılmayan net karın ödenmiş sermayeye oranını gösterir. Oran ne kadar yüksek çıkarsa işletmenin kendi kendine o derece fazla kaynak yarattığı anlamına gelir.

$$\text{Duran Varl. Devamlı Sermayeye Oranı} = \frac{\text{Duran Varlıklar}}{\text{Devamlı Sermaye}}$$

Devamlı Sermaye = UYK + ÖZKAYNAKLAR

Devamlı sermaye işletmenin uzun vadeli yabancı kaynakları ile özkaynaklarının toplamıdır. Diğer bir deyişle bir yıldan uzun vadeli borçlarıdır. Duran varlıklar ise işletmenin bir yıl içinde satmayı düşünmediği varlıklardır. İşletmenin duran varlıklarını devamlı sermaye ile finanse etmesi istenir bu sebeple bu oran 1'in altında olmalıdır.

Oranın 1'in üzerinde çıkması; işletmenin duran varlıkların finansmanında devamlı sermayenin yeterli gelmediği ve bu sebeple kısa vadeli yabancı kaynaklarında kullanıldığı anlamına gelir. Duran varlıkların bir kısmının yabancı kaynaklarla finanse edilmesi riskli finanse edildiği ve ödeme süresi geldiğinde satılmak zorunda kalılabileceği anlamına gelir.

Oranın 1'in çok altında çıkması; işletmenin duran varlıklarının devamlı sermayeden çok az olduğu anlamına gelir. Buna göre işletmede yeterli duran varlık yoktur ya da devamlı sermaye yetersizdir.

$$\text{Yatırım Oranı} = \frac{\text{MDV}}{\text{Özkaynaklar}}$$

Maddi duran varlıklar işletmenin faaliyetlerini devam ettirmesi için gerekli bina, taşıt, makine, demirbaş gibi varlıklardır. Bu varlıkların geri ödeme süresi olmayan özkaynaklar ile finanse edilmesi istenir. Bu oran işletmenin maddi duran varlık yatırımlarının ne kadarını öz kaynaklardan karşıladığını gösteren orandır. Oranın 1'in altında çıkması istenir.

Oranın 1'in üzerinde çıkması; işletmenin maddi duran varlıkların finansmanında özkaynakların yeterli gelmediği ve bu sebeple yabancı kaynaklarında kullanıldığı anlamına gelir. Maddi duran varlıkların bir kısmının yabancı kaynaklarla finanse edilmesi riskli finanse edildiği ve ödeme süresi geldiğinde satılmak zorunda kalılabileceği anlamına gelir.

Oranın 1'in çok altında çıkması; işletmenin maddi duran varlıklarının özkaynaklarından çok daha az olduğu anlamına gelir. Buna göre işletmede yeterli maddi duran varlık yoktur ya da özkaynaklar yetersizdir.

AKTİF		 Tarihli Bilanço	PASİF
1-Dönen Varlıklar			3-Kısa Vadeli Yab.Kay.
			4-Uzun Vadeli Yab.Kay.
			5-Özkaynaklar 300.000
2-Duran Varlıklar < 500.000			} Devamlı Sermaye 500.000
25-Maddi Duran Varl. < 300.000			
AKTİF TOPLAM			PASİF TOPLAM

Finansal (Mali) Yapı Oranlarının Hesaplanması

İşletmenin bilanço bilgileri şöyledir,

AKTİF		 Tarihli Bilanço	PASİF	
1-DÖMEN VARLIKLAR		1.000.000	3-KISA VADELİ YAB. KAY.	
10-Hazır Değerler		170.000	30-Mali Borçlar	
100-Kasa	90.000		300-Ban ka Kredileri	100.000
102-Bankalar	100.000		305-Çıkarılmış Bonolar	150.000
103-Ver. Çek. Öd. Em.	(20.000)		32-Ticari Borçlar	350.000
11-Menkul Kıymetler		100.000	320-Satıcılar	120.000
110-Hisse Senetleri	100.000		321-Borç Senetleri	250.000
12-Ticari Alacaklar		230.000	4-UZUN VADELİ YAB. KAY.	
120-Alıcılar	120.000		40-Mali Borçlar	
121-Alacak Senetleri	200.000		400-Ban ka Kredileri	
122-Al. Snt. Reeskontu	(40.000)		405-Çıkarılmış Tahviller	
127-Diğer Ticari Alacaklar	50.000		5-ÖZKAYNAKLAR	
5-Stoklar		500.000	50-Ödenmiş Sermaye	
153-Ticari Mallar	400.000		500-Sermaye	
159-Verilen Sipariş Av.	100.000		501-Ödenmemiş Sermaye	
2-DURAN VARLIKLAR		800.000	54-Kar Yedekleri	
24-Mali Duran Varlıklar		200.000	540-Yasal Yedekler	
242-İştirakler	200.000		541-Statü Yedekleri	
25-Maddi Duran Varlıklar		600.000	580-Geçmiş Yıllar Zararları	
252-Binalar	450.000		590-Dönem Net Karı	
254-Taşıtlar	350.000			
257-Birleşmiş Amortis.	(200.000)			

Finansal Kaldıraç Oran =

Özkaynakların Aktife Oran =

Finanman Oranı =

Oto Finansman Oranı =

Dur. Varl. Devamlı Serm. Oranı =

Yatırım Oranı =

İsmail KELES.

C) Faaliyet Etkinliği (Verimlilik) Oranları

Devir Hızı → Yılda kaç kez

$$\text{Stok Devir Hızı Oranı} = \frac{\text{STMM (yoksa Net Satışlar)}}{\text{Ortalama Stoklar}}$$

→ İşletmenin stokları yılda kaç kez yenilenebiliyor.

$$\text{Ortalama Stok} = \text{Stoklar} = \frac{\text{Dönem Başı Stok} + \text{Dönem Sonu Stok}}{2}$$

$$\text{Stokların Ortalanma Tükenme Süresi} = \frac{365}{\text{Stok Devir Hızı}}$$

→ İşletmenin stokları kaç günde bir yenileniyor.

$$\text{Alacak Devir Hızı Oranı} = \frac{\text{Kredili Net Satışlar (yoksa Net Satışlar)}}{\text{Ortalama Alacaklar}}$$

→ İşletme alacaklarını yılda kaç kez tahsil edebiliyor.

$$\text{Ortalama Alacaklar} = \text{Alacaklar} = \frac{\text{Dönem Başı Alacak} + \text{Dönem Sonu Alacak}}{2}$$

$$\text{Alacakların Ortalanma Tahsil Süresi} = \frac{365}{\text{Alacak Devir Hızı}}$$

→ İşletme alacaklarını kaç günde bir tahsil edebiliyor.

$$\text{... .. Devir Hızı Oranı} = \frac{\text{Net Satışlar}}{\text{... ..}}$$

→ İşletmenin tüm hesap kalemleri ve gruplar ile ilgili devir hızını ölçmesi mümkündür. Bunun için net satışların tutarı, devir hızı ölçülmek istenen hesap kaleminin veya grup toplamının tutarına bölünür.

İsmail KELES.

D) Karlılık Oranları

Bilanço Hesapları İçin Karlılık



$$\dots \dots \dots \text{Karlılığı} = \frac{\text{Net Kar}}{\dots \dots \dots}$$

Gelir Tab. Hesapları İçin Karlılık



$$\dots \dots \dots \text{Karlılığı} = \frac{\dots \dots \dots}{\text{Net Satışlar}}$$

$$\text{Mali Rantabilite} = \frac{\text{Net Kar}}{\text{Özkaynaklar}}$$

→ İşletmenin özkaynaklarını ne kadar karlı kullandığını gösteren orandır. Oranın sektör ortalamalarına göre yüksek çıkması özkaynakların karlı bir şekilde kullanıldığı anlamına gelir.

$$\text{Ekonomik Rantabilite} = \frac{\text{VÖK} + \text{Faiz Giderleri}}{\text{Devamlı Sermaye (yoksa Pasif Toplam)}}$$

→ İşletmenin kaynaklarını ne kadar karlı kullandığını gösteren orandır. Oranın sektör ortalamalarına göre yüksek çıkması kaynakların karlı bir şekilde kullanıldığı anlamına gelir. Oranda yer alan devamlı sermaye işletmenin uzun vadeli yabancı kaynakları ile özkaynaklarının toplamını ifade eder.

$$\text{Faizleri Karşılama Oranı} = \frac{\text{VÖK} + \text{Faiz Giderleri}}{\text{Faiz Giderleri}}$$

→ İşletmenin ödemesi gereken faiz giderlerini bir dönemde kaç kere kazandığını gösteren orandır. Oranın yüksek çıkması faiz giderlerinin kazanılmasında zorluk yaşanmadığı anlamına gelir

$$\text{Sabit Giderleri Karşılama Oranı} = \frac{\text{VÖK} + \text{Faiz Gid.} + \text{Sabit Gid.}}{\text{Faiz Gid.} + \text{Sabit Gid.}}$$

→ İşletmenin sabit yükümlülüklerini bir dönemde kaç kere kazandığını gösteren orandır. Oranın yüksek çıkması sabit giderlerinin kazanılmasında zorluk yaşanmadığı anlamına gelir.

İsmail KELES

E) Piyasa Temelli Oranlar

Halka açık şirketlere ait hisse senetlerinin piyasada oluşan fiyatlarının gerçekliğini görmeyi sağlayan bir analiz türüdür. Bu oranlar aşağıdaki gibidir;

$$\text{Piyasa Değeri} = \frac{\text{Hisse Senedi Fiyatı} \times \text{Ödenmiş Sermaye}}{1.000}$$

→ İşletmenin piyasa tarafından belirlenen alım satımına göre değişikliklerle oluşan değerini göstermektedir.

$$\text{Fiyat Kazanç Oranı} = \frac{\text{Hisse Başına Düşen Kar Payı}}{\text{Hisse Senedinin Borsa Fiyatı}}$$

→ Hisse senedi başına elde edilen kara karşılık ödenmesi gereken tutarı gösteren orandır. Oranın yüksek olması hisse fiyatlarının normalden yüksek olduğu anlamında yorumlanabilir.

$$\text{Piyasa Defter Değeri Oranı} = \frac{\text{Hisse Senedinin Borsa Değeri}}{\text{Defter Değeri}}$$

→ İşletmenin piyasada oluşan değerinin öz sermayenin kaç katı olduğunu gösteren orandır. Oranın yüksek olması piyasa fiyatının defter değerine göre yüksek olduğu anlamında yorumlanır.

$$\text{Plasman Oranı} = \frac{\text{Dağıtılacak Kar Payı}}{\text{Ödenmiş Sermaye}}$$

→ İşletmenin dağıtmaya karar verdiği kar ile ödenmiş sermaye arasındaki ilişkiyi gösterir. Oranın yüksek çıkması hisse senetlerinin maliyet fiyatına göre dağıtılacak olan karın yüksek olduğunu gösterir.

$$\text{Fiyat Satış Oranı} = \frac{\text{Piyasa Değeri}}{\text{Net Satışlar}}$$

→ İşletmenin satış hacimlerini hangi oranda piyasaya yansıtabildiklerini gösteren orandır. Oranın yüksek çıkması satışların piyasa değerine olumlu katkı sağladığı şeklinde yorumlanabilir. Oranın geçmiş yıllar ve sektör ortalamaları ile karşılaştırılması önemlidir.

$$\text{Hisse Başına Kar Oranı} = \frac{\text{Net Kar}}{\text{Toplam Hisse Senedi Sayısı}}$$

→ Sahip olunan her bir hisse için ne kadarlık bir pay düştüğünü gösteren orandır. Oranın yüksek çıkması hisse senetlerinin karının da yüksek olduğu anlamına gelir.

İsmail KELES

BAŞABAŞ NOKTASI

Kar veya zararın olmadığı, gelirlerin giderlere eşit olduğu noktaya **başabaş noktası** denir. Başabaş noktasının miktar ve tutar olarak hesaplanması mümkündür. Başabaş noktasını miktar olarak bulmak için aşağıdaki formül kullanılır.

$$\text{Başabaş Noktası (Miktar)} = \frac{\text{Toplam Sabit Maliyetler}}{\text{Katkı Payı}}$$

$$\text{Birim Satış Fiyatı} - \text{Birim Değişken Maliyet}$$

$$\frac{\text{Toplam Satış Fiyatı}}{\text{Üretim Miktarı}}$$

$$\frac{\text{Toplam Değişken Maliyet}}{\text{Üretim Miktarı}}$$

$$\text{Başabaş Noktası (Tutar)} = \frac{\text{Toplam Sabit Maliyetler}}{\text{Katkı Oranı}}$$

$$\frac{\text{Bir. Sat. Fiyatı} - \text{Bir. Değ. Mly.}}{\text{Birim Satış Fiyatı}} = \frac{\text{Top. Sat. Fiyatı} - \text{Top. Değ. Mly.}}{\text{Toplam Satış Fiyatı}}$$

Hedef Kar Noktası: Hedeflenen net karı elde edebilmek için işletmenin yapması gereken satış tutarının bulunması için yapılan hesaplamalardır;

$$\text{Hedef Kar Noktası} = \frac{\text{Toplam Sabit Maliyetler} + \text{Hedef Kar Tutarı}}{\text{Birim Satış Fiyatı} - \text{Birim Değişken Maliyet}}$$

İsmail KELES

ÜNİTE TESTLERİ

ÇÖZÜM

SORU

Bir işletmenin alacak senetlerinin tutarı yıllar itibariyle şöyledir:

	<u>2000</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>
Alacak Senetleri	40.000	60.000	80.000

Karşılaştırmalı tablolar analizi tekniğine göre, 2000 yılı esas alındığında 2001 ve 2002 yılları için alacak senetlerinden yüzde değerleri sırasıyla kaçtır?

- A) 50-100
- B) 100-200
- C) 125-150
- D) 150-200
- E) 150-250

İsmail KELES.

ÜNİTE TESTLERİ

ÇÖZÜM

SORU

2006 yılında oto – finansman oranı 0,10 olan bir işletmede, ödenmiş sermaye tutarı 50.000 TL'dir ve geçmiş yıl zararı bulunmamaktadır.

İşletme, 2007 yılında 50.000 TL ticari kâr elde ederek 5.000 TL tutarında kâr yedeği ayırdığına göre, oto – finansman oranı % kaç olur?

- A) 10
- B) 20
- C) 40
- D) 50
- E) 90

İsmail KELES.

ÜNİTE TESTLERİ

ÇÖZÜM

SORU

Cari oranı 2, aktif toplamı 10,000 TL ve dönen varlıkları 4.000 TL olan bir işletmede, duran varlıkların devamlı sermayeye oranı %kaçtır?

- A) 20
- B) 40
- C) 50
- D) 60
- E) 75

İsmail KELES.

ÜNİTE TESTLERİ

ÇÖZÜM

SORU

Stoklarını 40 günde bir devreden işletmede satışların maliyeti 18.000 TL, dönem başı tutarı 1.000 TL olduğuna göre dönem sonu stok tutarı kaç TL'dir?

- A) 2.000
- B) 3.000
- C) 4.000
- D) 9.000
- E) 18.000

İsmail KELES.

ÜNİTE TESTLERİ

ÇÖZÜM

SORU

Bir işletmenin vergiden önceki kârı 2.880.000 TL, dönemin finansman giderleri 240.000 TL, vergi oranı ise % 25'tir.

Buna göre işletme, elde ettiği kârla finansman giderlerini kaç kez karşılar?

- A) 8
- B) 9
- C) 10
- D) 12
- E) 13

İsmail KELES

ÜNİTE TESTLERİ

ÇÖZÜM

SORU

Dönen Varlıkları 750.000TL ve Cari Oranı 3 olan işletme 3 yıl sonra ödenecek 400.000TL değerinde duran varlığa sahiptir.

Buna göre işletmenin özkaynakları toplamı ne kadardır?

- A) 250.000
- B) 300.000
- C) 450.000
- D) 500.000
- E) 600.000

İsmail KELES.

ÜNİTE TESTLERİ

ÇÖZÜM

SORU

Dönen varlıklar: 50.000 TL
Stoklar: 30.000 TL
Özkaynaklar: 20.000 TL
Asit test oranı: 1

Yukarıdaki bilgilere göre işletmenin cari oranı kaçtır?

- A) 1
- B) 1.5
- C) 2
- D) 2.5
- E) 3

İsmail KELES

ÜNİTE TESTLERİ

ÇÖZÜM

SORU

Sermayesi 1.000.000 adet hisse senedinden oluşan işletmede dağıtılacak kar tutarı 2.200.000 TL'dir.

Bir hisse senedinin değeri 8 TL olduğuna göre, hisse başına temettü yüzdesi kaçtır?

- A) 12,5
- B) 22
- C) 22,5
- D) 27,5
- E) 45

İsmail KELES

ÜNİTE TESTLERİ

SORU

Bir işletmede toplam sabit maliyet 10.296.000 TL; birim satış fiyatı 840 TL, birim değişken maliyet 620 TL ise bu işletmenin başabaş noktası kaç birimdir?

- A) 51.480
- B) 46.800
- C) 37.380
- D) 34.540
- E) 30.190

ÇÖZÜM

İsmail KELES.

ÜNİTE TESTLERİ

ÇÖZÜM

SORU

A işletmesinin hammadde hareketleri aşağıdaki gibidir;

-Dönem Başı Stok	20.000 TL
-Dönem İçi Alışlar	25.000 TL
-Dönem Sonu Stok	15.000 TL

A işletmesinin döneme ait işçilik gideri 32.000 TL ve genel üretim gideri 26.000 TL olduğuna göre, üretim maliyeti kaç TL'dir?

- A) 58.000
- B) 78.000
- C) 88.000
- D) 103.000
- E) 118.000

İsmail KELES

ÜNİTE TESTLERİ

SORU

ÇÖZÜM

Aşağıdakilerden hangisi fon kaynağı değildir?

- A) Duran Varlıklardaki azalışlar
- B) Dönen Varlıklardaki artışlar
- C) Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklardaki artışlar
- D) Hisse Senetleri İhraç Primlerindeki artışlar
- E) Nakit Sermaye artırım

İsmail KELES